

apare din acele explicații diferite, cu cari a comentat-o presa. Intunecăla acesta trebuie respirată, ceea ce se poate face mai bine printr'un act concret: prin actul repatriării...

*

In 4 Noemvre n. Franciscu Kossuth a fost primitu cu mare pompa in Czegléd, s'a făcutu primire; ca unui moștenitoru de tron. Pe piața Kossuth primarul i-a ținutu o cuvântare, și îl rugă, ca în numele a 30,000 ómeni, să primescă a fi cetățenul orașului Czegléd. După cuvântarea primarului, Franciscu Kossuth se urcă pe „masa istorică” în mijlocul căreia era gravată inscripția „Pe acesta a statu Ludovicu Kossuth in 1848”, și ținū o vorbire, în care duse între altele:

Stau pe locul, unde a statu tatăl meu înainte cu 46 ani, și întocmai ca și el, chiamū la sacrificiu și la lupte pe poporul din Czegléd. Lupta și sacrificiul acesta însă nu mai e de sânge, și nu mai e luptă cu arma, ci o lucrare, pe cale pacinică și legală. *Luptă pacinică*, dér mai grea cum a fostu cealaltă, pentru-că, ca să învingemū prin cealaltă, ni-a trebuitū numai însufletire și curagiu; dér de ceea ce avemū nevoiă acum și de ce vė rogū, este virtutea cetățenescă cea mai mare: este *stăruința in luptă*. Vomū lupta cu arme pacinice, dér cu stăruință. Sunt convinsū, că numai acestū singurū modū de luptă este, care în situația de ađi pōte duce la scopū. De când tatăl meu a statū aici, împrejurarile s'au schimbatū. Atunci trebuia susținută constituția și legile esistente contra atacului cu armele, ađi însă *legile esistente*, cu tōte că-sū respectate, *trebuie schimbate pe cale legală*. *Vremū să schimbămū pactul din 67*, fiind-că îl considerămū de periculosū pentru viitorul patriei. A schimba o lege, este dreptū cetățenescū, care nu pōte fi răpitū cetățenului. O generația nu pōte lega pentru veciă celelalte generații.

Când in 1867 s'a creatū starea de ađi, putea să fiă causă rea sēu bună — tatăl meu o ținea de rea — ca țera să fiă forțe concesivă în tocmeli; putea fi causă, căci atunci totuși n'a fostū încă aruncatū vclul uitării și al iertării peste cele ce s'au întemplatū. Dér decă națiunea n'ar fi fostū forțe concesivă, se pōte, că s'ar fi născutū bănueli în unele cercuri față de națiune; dér de atunci Maghiarul a doveditū, cătū de multū scie să respecte constituțiunea chiar și atunci, când această constituțiune nu-i place; așa-déră este svēturată ori-ce inđoială, că decă noi lucrămū într'o anumită direcțiune, acesta ni-amū ales'o numai pentru-că suntemū convinsī, că singurū ea pōte duce la viitorul națiunei, la *independența națională*, de care viitorū e legatū și viitorul casei domnitoare, fiind-că numai acelū domnitorū pōte avē viitorū, alū cărui tronū este contopitū cu

națiunea; ér o națiune, care nu e tare și independentă, nu pōte avē viitorū (Aplause însufletite). *Trăescă déră Ungaria independentă*, la care independentă eu, cu slabele-mī puteri, voiū nisui cu răbdare neînfrântă.

După Franciscu Kossuth a vorbitū Josifū Madarász, care a dīsū, că tot-dēuna s'a luptatū pentru „fügetlenség”, alături cu Kossuth. Asemănândū apoi pe fiulū lui Kossuth cu Ioanū Huniade (Ce blasfemiă!—Red.) dīse:

A fostū odată epoca Huniadilor. Ioanū Huniade a fostū guvernatorul acestei națiuni; întregă națiunea privia la elū cu dragū, și dreptū recunoștință. *i-a alesū fiulū de rege alū Ungariei. Mateiu Corvinulū, fiulū guvernatorului, a devenitū rege.*

Thaly Kálmán și-a exprimatū bucuria, că pōte să-și ofere puterile pentru lupta partidei independente alū cărei nou conducătorū e fiulū lui Kossuth.

După prânđu l'au felicitatū mai multe deputațiuni conduse chiar de funcționari. In răspunsulū, ce le-a datū, „noulū conducătorū” a accentuatū într'una, că *numai o Ungaria independentă pōte forma basa sigură a tronului.*

Mai vreți comentarii?

Noulū Țarū Nicolae II.

O scire telegrafică cu data de 3 Noemvre din Livadia, spune hotărītū, că la 2 l. c. *principeasa Alice s'a logoditū cu noulū Țarū Nicolae II.* Inainte de logodnā ea a trecutū la religia ortodoxă „Berliner Tageblatt” aduce scirea, că cununia noiei pārechī imperiale se va întempla două zile după imormēntarea împēratului Alexandru. La ceremonia logodnei au luatū parte Țarevna-vēduvā, maři ducī și ducese. Principeasa Alice a luatū numele de *Alexandra Teodorovna.*

*

Pressa se exprimă forțe favorabilū despre manifestulū Țarului Nicolae II. „Nowoje Vremja” dīce: Țarul Nicolae nu putea da Rusiei o mai mare mângāiere, decātū declarația din manifestulū sēu, că credinciosū tradiției pārintescī, își va pune de scopū unicū promovarea bunei stări, a puterii și gloriei Rusiei. Problema celū așteptā pe domnitorū nu este ușorā, însă situația de ađi a Rusiei este atātū de favorabilă, cum n'a mai fostū de sute de ani, cu ocazia schimbărilor de tronū.

Dintre foile franceze „Soleil” înregistrează cu satisfacția promisiunea Țarului, că va continua politica pacinică a tatălui sēu. „Journal” constată, că deși Țarul Nicolae este hotărītū a pāși pe calea progresului, totuși în liniamente generale va ținē la politica rusescă de până acum. „Figaro” accentuează de-aseenea tonulū înaltū și pacinicū alū manifestului Țarului, care va mulțami, dīce, pe întregă Europa.

Fōia germană „National Zeitung”, vorbindū despre manifestulū Țarului Nicolae II observă, că accentuarea din elū, referitōre la aceea, că Țarul rēposatū a fostū întruparea pācii, are o deosebită importanță pentru străinătate. Este îm bucūratorū, dīce numita fōiă, că Țarul Nicolae promite în primul rēndū, că-și va pune de scopū nisuița spre bună-starea și gloria Rusiei. Cu privire la politica internă manifestulū, care a făcutū pretutindēi bună impresiune, nu pune nimicū in prospectū.

Mortulū din Livadia.

Osēmintele Țarului Alexandru III vorū fi transportate din Livadia la Petersburg ađi, in 6 Noemvre. Cadavrulū, așeđatū într'unū coseiungū estra-ordinarū de pomposū, va fi instalatū pe yachtulū imperialū „Stēua polară” și, însoțitū de imposanta flotă rusescă din apele Mării-negre, va debarca pe uscatū la Odessa. Din Odessa, unū trenū de curte îl va duce la Chiew și Moscva, fiindū espusū câte-o zi in aceste orașe la vederea publică, apoi va fi transportatū la Petersburg. Dela Moscva, regimentele de gardă, grenadierii, vēnătorii, Cazacii, lāncierii, dragonii și o însămnatā parte a cavaleriei, vorū însoți osēmintele Țarului decedatū, până la Petersburg.

Ministrulū de rēșboiu rusū a datū ordinū, pe cale telegrafică, ca pe întregū parcursulū liniei ferate să se posteze garde de onōre și linia feratā să fiă ocupatā de ostași.

Nu suntū cunoscute încă pe deplin dispozițiunile privitōre la imormēntarea Țarului Alexandru. Sciri telegrafice sosite din Petersburg spunū, că imormēntarea nu se va face înainte de 14 l. c. Cadavrulū va fi așeđatū, spre vecinicā odihnā, in biserica catedrală a sfinților Apostoli Petru și Pavelū din Petersburg.

Ministrulū comunū de rēșboiu austro-ungarū a datū ordinū, ca regimentulū de infanteriă din Timișōra, care pōrtā numele Țarului Alexandru III și alū cărui proprietarū a fostū din 1865, să fiă reprezentatū printr'o delegațiune la imormēntarea Țarului. Delegația va fi condusă de colonelulū Schadek și deja a plecatū spre Rusia, întēlnindu-se in Cracovia cu archiducii Carolū Ludovicū și Otto, cari de-aseenea conducū o deputația.

Majestatea Sa monarculū nostru va fi reprezentatū, cum se asigurā, prin archiducele Franciscu Ferdinandū.

In Petersburg s'a lăpitū scirea, că curtea germană va fi reprezentatā nu numai de prințulū Henrik, ci va merge la Petersburg însuși împēratulū Wilhelm.

Francia va fi reprezentatā prin generalulū Saussier. Mdme Adam organizēază o deputația de femei.

Din partea curții italiene va merge la Petersburg principele de Neapole.

*

Prin diarele din străinătate circulă o

scire forțe surprinđetōre cu privire la cauza morții Țarului Alexandru III. Prințulū Alizow, mare nihilistū, a adresatū din Lugano o scrisōre diarului „Secolo” din Roma, în care se spune, că Țarul n'a muritū de morțe naturală, ci a fostū înveninatū *succesivū cu fosforū* de cătră nihilisti. Proceșul de înveninare s'a începutū in 1 Martie, și prințulū spune și aceea, că inveniatorii suntū deja rlași și puși la siguranță. Prințulū Alizow profesēse apoi unū sfirșitū forțe tragicū dinastiei rusesē.

Stările din Istria — și Ungaria.

Fōia radicală sērbescă „Zastava” din Neoplanta, face o paralelā între stările din Istria și cele din Ungaria, din incidentulū turburărilor dela Pirano (Istria). Arătāndū, că pe când in Istria guvernulū austriacū a recunoscutū dreptulū poporațiunei slave, ordonāndū aplicarea tabelorū cu două limbi, pe atunci poporațiunea sērbă din Ungaria trebuie să pōrte jugulū limbei maghiare.

„Zastava” continuă apoi a arāta in termini energici, că in Ungaria, in orașele unde majoritatea poporațiunei o formēză Sērbii, pretutindēnea se afiă numai inscripții maghiare, și pe când la numirea stradelorū nu suntū uitate numele de Rákoczi, Arany, Déak, Kossuth, pe atunci bărbații însămnatī ai literaturii sērbescī ai eroii națiunei sērbescī, suntū trecuți consecuentū cu vederea. In Chichinda mare d. e, se intenționează o nouă numire a stradelorū, și șovinismulū maghiarū vrē și aici să-și impriimeze rașinosulū sigilū pe fruntea orașului sērbescū Chichinda. Contra acestei procederi nedrepte fōia sērbescă protestēză cu tăriă și face unū apelū cătră toți Sērbii din Ungaria, ca in totū locul, a unde „patrioții” maghiari se folosescū de bani storși de pe spinarea Sērbilorū, să pretindā respectarea numelui și limbei sērbescī.

SCIRILE ȚILEI.

— 25 Octomvre.

„Vrēs să scie unguresce”. Sub titlulū acesta „Hazánk” aduce scirea, că in zilele trecute o deputația de țeranī din Varșandū s'ar fi dusū la inspectorulū scolarū Varjassy din Aradū, rugāndu-lū să destitue pe invēțătorulū Drăganū dela școla română confesională, căci lorū le trebuie unū invēțătorū care *sē le învețe copiii și unguresce.* — Decă e adevēratū ceea ce scrie „Hazánk”, atunci aici nu pōte fi vorba decātū de-o intrigă josnică contra invēțătorului românū Drăganū. De sigurū, că „patrioții” vorū fi sedusū pe nisce bieți țeranī romāni cu cine scie ce promisiuni vage numai ca să-și ajungā scopulū perfidū. Atragemū atențiunea superiorității școlare romāne la această cursă viclănă, ce se pune școlei confesionale din Varșandū, ér dela căpeteniile școlei de acolo așteptāmū o lāmurire in cestiune.

— 0 —

Pazmāndy la Clușiu. Foile unguresē din Clușiu aducū scirea, că faimosulū mis-

tru cultū, așeđā in casa sa o iconă a Țeului bucătăriei și se rogā la elū înainte de a-se fierbe māncările.

Pe la sfērșitulū anului chinesisū se ia Țeulū pāzitorū alū unei localități din templulū sēu și se pune într'o lectică auritā deschisă, pe care o pōrtā pe strade nisce servitori îmbrăcați pomposū. In capulū conductului mergū musicanți, ér poporulū merge după ei, purtāndū totū felulū de stegulețe ciudate. In cele din urmă, Țeului îi este iertatū a lua parte, ca óspe de onōre, la unū spectacolū, ce se arangiază in locū liberū. Destulū a statū elū timpū de mai multe luni in întunerecū între paiangini, ce pōte fi dér mai firescū, decātū ca să i-se urască și lui și să se bucure, decā odatā i-se ofere o variațiune.

Țeii, cari se aratā mereu surđi față cu rugăciunile credinciosilorū, potū să fiă și destituiți, sēu pōte să se schimbe obiceiurile ceremonii, decā împrejurarile justicā pāreerea, că o altā formā de adorare îi este mai plăcutā Țeului.

Intr'unū satū s'a fostū adunatū o sumă de bani și s'a fostū predatū

trānū din satū, pentru-ca să arangieze aniversarea Țeului pāzitorū. Omulū era însă unū cārtașū mare și cu una cu două se pomeni, că a pierdutū tōtā suma in cărți. Vēđēndū ómenii, că trece zi de zi, și nu se ține nici spectacolū, nici conductū festivū, începurā a provoca pe celū mai bētrānū, ca să-și facā datoria, căci era de temutū, că decā se va trāgāna prea multū lucrulū, Țeulū s'ar putē mânia și s'ar putē vērșa mânia asupra adoratorilorū sēi. Când se apropiā anulū nou, sātenii totū mai multū îl zoreau, nu mai voiau să scie de scuse și totuși bētrānulū satului nu avea nici bani, nici creditū, spre a organiza conductulū festivū. In fine nu-sī putū ajuta altfelū, decātū ca luā pe Țe in spinare și o porni cu elū pe strade. O mulțime conșternatā și uimitā îi urma și căuta să-i ia Țeulū din mână. In cele din urmă, mulțimea inbulđi pe purtătorulū Țeului până la țermulū mării, Țeulū căđū in mare și valurile îl aruncau in drepta și stānga, i-se rupserā câteva mādulare, și aureola a suferitū multū. Țeulū fū apoi scosū din apă, fū cārpitū și așeđatū ér in templu.

Poporulū era muncitū de presimțiri grele ale unei nenorociri amenințatōre. Dér s'a înșelatū, căci anulū următorū a fostū cu deosebire norocosū, elū aduse secerișuri bogate și nici o epidemie. Care alta putea să fiă cauza, decātū că Țeului i-a plăcutū noulū modū de a serba sērbătōrea lui, și i-a plăcutū și baia de mare, și pentru aceea a binecuvēntatū țera. In satulū acela până in ziua de astāđi se sērbēză festivitatea Țeului in acelū modū ciudatū.

Cultura generală in China este multū împiedecatā prin întrebunțarea greuoierlorū semne de scriere, cari, cum amū vēđutū, îngreunează in gradulū celū mai mare invēțarea cetirii și a scrisului. Până ce nu se vorū cassa vechile semne de scriere, întroducēndu-se in loculū lorū nouē caractere de litere, nu se va putē aștepta o îmbunătățire. In multe puncte însă se aratā deja presemne, că această schimbare se va face mai curēndū, sēu mai târđiu.

Unū numărū mare de juni chinesi studiēză in seminariile conduse de streini in Hongkong, Canton, Shanghai și Peking,

și sute de tineri pārāsescū in fiă-care anū aceste institute, după ce și-au căștigatū acolo o cultură apusană. La litoralū se lățescū in multe sute de miū de esemplare gazete edate de indigeni. Multe opere de sciințele naturale se traducū din limbile străine in chinesisce, și guvernulū însuși a numitū unū numărū ore-care de traducători oficiali. Mulți Chinesi tineri mergū să studieze in străinătate și cu stipendii de-ale statului.

Tōte aceste diferite cercuri de cultură se vorū estinde totū mai tare și vorū ajuta a pregāti reforma, pe care cu necesitate va trebui să o introducă poporulū chinesisū.

Rēșboiulū, ce este astāđi in flacări între Japonia și China, va sgdui dela fundamentū întregā împērația și fără inđoială, că va inainta mai multū străbaterea culturii apusene, decātū ar fi putut'ō face această o jumătate de secolū de pace.

(Bibl. d. Unt. u. W.)

ificatoru politicu, Herr von Pázmány, va ține dilele aceste o conferență în Clușiu, „asupra activității Ligei valahe în streinătate”. S'a constituit spre scopul acesta și un comitet în care s'a înrolat și plebanul catolicu Biró Bela; mai vedem și pe în veci neuitatul „tălmăciu răspândere”, Dr. Lehman și alte figuri „istorice” din Clușiu. Pázmány va spumega contra „Valahilor, séu în Redouta orașenescă, séu în sala teatrului Se dice, că Ungurii din Clușiu își ascuț de pe acum urechile și — pintenii. Zadar nicu însă: opincei valahe nu-i va strica nimic!

— o —

Panama la Sighetul Marmăției. Fișpanul comitatului Maramureșu, după cum spune „Bud. Hir.”, a constatat în toate oficiile orașului Sighet cele mai mari neregularități, din care cauză parte sa suspendată, parte a tras în cercetare disciplinară mai pe toți funcționarii orașului. Intre cei suspendați se află primarul Mandics József, care a mai fost de altmintearea de trei ori pus în cercetare disciplinară; cassarul Halász Ferencz, care în două rânduri a mai fost admoniat din partea congregației orașenesci; apoi controlorul Kovács József etc. etc. Asemenea Paname de altmintearea s'ar mai pute afla printre orașele și comitatele de sub administrația „patrioților”, numai dacă cei dela putere ar voi să le descopere.

— o —

Francesii și Madagaskar. Cu data de 3 Nov. se telegrafiază din Paris, că diarele „Le Jour” și „Paris” țin de inevitabil un războiu cu Madagaskarul. Se vorbește, că se va cere dela parlament, spre scopul acesta, un credit de 30 milioane franci.

— o —

Culesul viilor în România. „Cetăm în „Curierul Financiar”: Culesul viilor se urmăzează cu mare activitate. Recolta în anul acesta este încă foarte mică cu privire la cantitate, din cauza lipsei de ploaie la timp. Calitatea vinului este însă excelentă. Rare ori se produce la Odobesti vin așa de bun, cu privire la calitate, ca în anul curent. Prețul vinului nou este foarte ridicat. Pe când în alți ani (afară de anul trecut) vinul de Odobesti dela poziția bună se vindea cu 1 fr.—1.50, anul acesta se vinde cu 3 fr. 50 decalitrul. Chiar în Dobrogea vinurile de calitate mai bună au ajuns la 4 lei decalitrul.

— o —

Vama vinurilor franceze. Ministrul comun de externe Kalnoky, a înaintat, în numele guvernului ungar și austriac, o notă către guvernul francez, prin care se propune acestuia scărirea vamei pentru vinurile franceze dela 20, la 12 fl. în aur. Acest favor însă se propune numai față de vinurile mai tari de 10 grade, rămânând pentru vinurile mai slabe vama de mai înainte, ér în schimb se cer favoruri pentru esportul oilor noastre în Franca.

— o —

Numărul 13. Nu este bine să ședă 13 la masă. Adevărat, că e o simplă superstiție acesta, în cazul despre care vorbim însă e mai mult decât atât. Și mai e o vorbă: cu omul crestat se nu te prind tovarășu. Profesorul Dr. Várkonyi Endre din Seps-St. Georgiu s'a întovărășit la un prânț cu faimosul Sécuiu șovinist Beksics Gustav, care l'a chiămat la masă în calitate de membru în delegația, care i-a adus diploma de onore din partea numelui orașu. Ședeau 13 la masă, și Várkonyi a făcut în glumă observarea, că elu este al 13-lea, și dacă superstiția are ceva adevăr, atunci elu va căde jertfa ei. Și minunea minunilor! În drumul cătră casă nenorocitul Várkonyi de-odată îngălbini și cădă mortu. L'a lovit damblaua.

— o —

Cununii și Logodnă. D-lu Constantin Pop și d-ra Maria Baicu se vor cununa Duminecă, în 11 Noemvre n. c., în biserica română gr. cat. din Cohalmu. — D-lu Petru Conda, învățător în Aitonu, s'a logodit cu d-ra Gizela Blanca Miclea din Clușiu. — D-

Moșii din Moeciul inferior și d-ra Victoria Clococeanu din Tohanul vechi se vor cununa Duminecă, în 20 Noemvre v. c. în biserica română gr. cat. din Tohanul vechi. — Dorim fericire tinerilor părechii!

— o —

Teatru german. De séră se va reprezenta comedia în 4 acte „Barfissige Fräulein”, de Juliu Rosen, ér mân, 7 Noemvre, farsa „Ein Blitzmädel” de Gustav Freitag.

Statistica diarelor dela noi.

După o statistică oficială a ministrului unghurescu de comerț, în Transilvania, Bănatu și Țera unghurescă au apărut în anul trecut 862 de diare și reviste, adică mai multe cu 71 (séu cu 8.9%) ca în anul precedent. După limbă și cuprinsu acestea se împart astfel: unghurescu au apărut în anul trecut 569 diare și reviste (în anul precedent 526); dintre acestea sunt: 78 politice, 164 pentru interese locale, 46 beletristice, 275 sunt reviste și foi de specialitate, ér 7 sunt umoristice. În limba maghiară și germană au apărut 7 foi locale și 48 de specialitate (sporul față cu anul precedent este de 16). În limba germană: 30 de diare politice, 41 de interesu local, 37 de specialitate și 3 umoristice (sporul față cu anul precedent este de 1). În limba croată: 5 diare politice, 6 de interesu local, 7 literare, 31 de specialitate și 2 umoristice (sporul: 1); în limba slovacă: 2 diare politice, 1 de interesu local, 4 beletristice, 8 de specialitate și 1 umoristic (mai multu cu 3 ca în anul precedent). În limba sârbă: 5 politice, 8 de interesu local, 4 beletristice, 4 de specialitate și 2 umoristice (mai multu cu 1). În limba română: 6 diare politice, 1 de interesu local, 4 beletristice, 4 de specialitate, și 2 umoristice (mai multa cu 4, ca în anul precedent.) A mai apărut și o foiă beletristică în limba rusescă și o foiă de interesu local în limba bulgară.

Din suma totală a acestor diare și reviste s'au espedat anul trecut cu posta 66,993.536 exemplare, adică mai puțin cu 1,103.516 ca în anul precedent; va să pe când numărul total al diarelor s'a sporit cu 8.9%; pe atunci numărul exemplarelor espedate cu posta s'a împuținat cu 1.6%.

Vitele române în Austria.

La Viena și în orașele Austriei de jos se accentuează o mișcare foarte viuă în favoarea deschiderii frontierelor austro-ungare vitelor române. Peste douăzeci și trei de orașe, cu o populație de două milioane locuitori, au adresat petiții corporilor legiuitorie austriace, cerând să se ia măsuri energice pentru combaterea scumpirei excesive a cărnei. Septemăna trecută o adunare de 1200 măcelari din Viena au primit o rezoluție, prin care reclamă dela guvern introducerei unei cantități mai mari de vite la Viena, fiă prin deschiderea frontierei române, fiă prin limitarea importului de vite austriace.

Dilele acestea comisiunea economică a parlamentului vienesu s'a și ocupat cu cesiunea acesta, dér fiindu această comisiune compusă în mare parte din proprietari de moșii, cari au interesu de-a nu se importa alte vite pe teritoriul austriac, pentru ca, cu atât mai bună trecere se aibă vitele lor, lucru firescu, că ei s'au pronunțat pentru respingerea petițiilor.

Diarul vienesu „Neue Fr. Presse” critică aspru această rezoluție a comisiunii economice, scriind între altele:

Cari sunt ore motivele invocate de acești domni pentru a-se pronunța în contra deschiderii frontierei române vitelor de abatoriu? România, dicu ei, nu posedă decât un slabu stock de vite și voru trece mulți ani până ce ea devine capabilă d'a esporta. Și cu toate acestea veterinar și comisarii delegați în România, din ordinul primarului nostru dicu, că stockurile existente ajungu cu prisos pentru a esercia o presiune foarte mare asupra prețurilor. Se vorbește de pericolele epizootiei.

Veterinarii comunei declară, și reprezentantul guvernului confirmă, că România nu numai, că este lipsită de orice epizootie, dér că din punctul de vedere al poliției veterinare, ea n'are nimic de invidiatu Austriei.

„Ni-se spune, că Austro-Ungaria posedă destule vite de abatoriu, pentru a face față trebuințelor sale; dér pare, că se uită, că slabele sosiri din țerguri se compun din calități miserabile, și că abia se calculează pentru 10% vite îngrășate. Este deci imposibil, ca parlamentul să rămână indiferent în fața acestei lovituri, ce se aduce orașelor. Córda este prea întinsă și fómetea este unu Domnu mai puternicu, decâtu bogăția.”

Unde va fi înmormântat Tarul.

Încungiuratu de golfu mării finice și vecinicu gemendă de valurile Nevei, se înalță la câțiva metri fortul Petru-Paulu, locu unde va fi înmormântat Tarul Alexandru III. Aici se află mausoleul Romanovilor, în biserica catedrală a Sfinților Apostoli Petru și Pavelu. E pe-o mică insulă acestu fort, care a fostu ocupat în 1702 de Petru cel Mare dela Svedieni. Doisprezeci ani mai târziu, în 1714, s'a începutu zidirea catedralei, care s'a continuat timpu de trei generațiuni. Colosala zidire s'a finit numai sub împărătesa Ecaterina. Lungimea catedralei e de 210 picioare, lățimea de 98 și înălțimea de 60 picioare. Turnulu e înaltu de 387 picioare. După turnulu din Reval, e cel mai înaltu în Rusia întregă.

Intrându în naia bisericei, privitorulu vede unu sarcofagu de profir și aramă, despărțit prin gratii de fier. Celu dintăiu mortu îngropat aici, a fostu moștenitorulu de tron Alexie, înveninat de propriulu său părinte în închisore, fiindcă s'a resolat contra lui. E interesant, că sarcofagiile, ce se află aici, suntu toate góle. Cadavrele îmbalsamate suntu zidite în sicrie la adâncime de trei metri.

La poarta de Sud a catedralei se află sarcofagu lui Petru cel Mare. Față în față de acesta, zidit în muru, e așezat unu chipu cu copilă aurit. Lângă Petru cel Mare se găsește soția sa, Țarevna Ecaterina, care a domnit în Rusia încă trei ani după mórtea bărbatului ei. Lângă ea odihnesce Ecaterina a II-a. Alături de ea bărbatul său ucis la propria ei inițiativă, Petru III. Au fostu înmormențați aici în aceeași zi lângă olaltă, ei, cari în viață s'au urit și dușmanit așa de multu. Petru III, ucis la 1746 de protegiații Ecaterinei, Orlov și Bariatinezky, a zăcut 34 ani în claustrul Alexandru-Newski, fiindcă nevastă-sa, sub pretextulu, că bărbatul ei n'a fostu încoronat ca Taru, n'a permis, ca osămintele lui să fiă îngropate în mausoleul Tarilor. Însă fiul lui Petru III, marimosulu Paul I a, răsunat mórtea tatălu său într'unu modu rar. După mórtea mamei sale a lăsat să se transporte rămășițele lui Petru III în catedrală Petru-Paulu și a încoronat cociugulu. Principele Orlov, ucigașulu, a fostu constrins să ducă însuși corónă împărătescă după sicriu, ér Bariatinszky emblema imperială.

Șirulu mausoleelor din partea nordică ilu începe împărătesa Paulu. Sarcofagu de lângă celu al Tarului Paulu, este ornatu c'unu lanțu de aur, de care atâră unu inel de diamant. Este inelul lui Alexandru I, pe care acesta l'a dat miresei sale, principesei Elisabeta de Baden. Acestu inel l'a atârnat de sarcofagu lui Alexandru I, însăși Țarevna Elisabeta, care a trăit încă trei ani după mórtea bărbatului ei. Tarul Alexandru I, ca și Tarul Alexandru III, a murit pe peninsula Taurică, pe malul Mării de Azov în Noemvre 1825.

Față în față cu sarcofagu lui Petru cel Mare, se află sarcofagu bunicului decedatulu Tarulu în Livadia, Nicolau I. Lângă elu se află sarcofagu fratelui său, moștenitorulu de tron Nicolau, mortu în Nizza. Lângă acesta se află sarcofagu Tarului Alexandru II, ucis de nihilistii la

1881. Lângă Alexandru II, într'unu unghiu, voru fi așezate osămintele Tarului Alexandru III, mortu în Livadia Joia trecută. Elu este al 43, din familia Romanovilor, care își va durmi somnul de veci în acestu mausoleu, din care lipsesou numai două cadavre de ale Tarilor: a lui Petru II, care zace în cripta Kremlin din Moscova, și a teribilulu Taru Ivan, alu cărui cadavru a fostu ars în Schlüsselburg.

Sciri telegrafice.

Budapesta, 6 Noemvre. În ședința de mâne a camerei deputaților, presidiulu va propune, ca camera să-și esprime condolența sa asupra mórții Tarului Alexandru în modu protocolar.

Paris, 6 Noemvre. În cameră și în Senatu președinții au ținut discursuri adâncu simțite din incidentulu mórții Tarului Rusiei, după cari ambele camere au suspendat ședințele lor, ca semn de doliu.

Paris, 6 Noemvre. Împărătu Nicolae a mulțumit consiliulu municipal al Parisului, pentru adresa sa de condolență, asigurându-l de simpatiile sale pentru Franca, ce le-a moștenit dela tatălu său.

Petersburg, 6 Noemvre. Până Mercuri va fi terminat concentrarea trupelor și a corăbiilor de războiu pentru festivitățile funebre.

Necrolog.

Cu inima frântă de durere anunțăm răposarea repentină a neuitatulu nostru soțu, frate, cumnat, și unchiu

Alexa Olariu,

advocat în Deva, deputat alu congresulu național-bisericescu și alu sinodulu archidiecezanu, director alu reuniunii a II-a de înmormențare în Deva, membru alu Asociației transilvane șcl.

intemplant în Arad, la 3 Noemvre st. n., în etate de 50 de ani, în anul alu 18-lea alu fericitei sale căsătorii

Înmormențarea se va face în 5 Noemvre st. n., la 11 ore înainte de ameză, în cimitirulu gr. or. român.

Fiă-i țărâna ușură și memoria binecuvântată!

Arad, 4 Noemvre n. 1894.

Vedua Lucreția Costa Olariu, soția; Joanichiu Olariu, ca frate; Ecaterina Olariu, cumnată; Joanichiu, Virgiliu, Maria, nepoți.

Adresăm și din a noastră parte sincere condolențe întristatei soții și familiei răposatulu.

DIVERSE.

Câți preoți se află în Germania?

După cele mai noue date statistice, în imperiulu germanu se află nu mai puțin ca 30,250 de preoți. Dintre aceștia, 15,050 sunt protestanți, ér 15,200 romano-catolici. Cei mai mulți preoți protestanți se află în Pomerania și Brandenburg, ér cei mai mulți preoți catolici se află în Bavaria; mai slabu sunt reprezentati preoții catolici în Pomerania și Saxonia.

Câtă a costat descoperirea Americii? O foiă din Genua constată, pe baza unor date scóse din archive vechi, că salarul anual alu lui Columbus a fostu de 1600 lire; doi căpitan de marină, ce-i avea cu sine, primiau salaru de câte 900 lire la an, ér solda ostașilor de rând era 12 lire și 25 centime la lună pentru fi-care persoană. Ast-fel organizarea expediției, după socotela numitei foi, a costat 14.000 de lire, ér cheltuelile întregi călătorii atingă cifra de 36.000 lire.—Câtă ar costa însă astăzi o asemenea expediție?

Literatură.

Toamai acum a apărut **Compasu românesc**, anuar financiaru de Petru-Petrescu, anul II. Conține: Date istorice asupra institutelor române de bani; numele inițiatorilor, ale membrilor din direcțiune și ale funcționarilor; instrucțiune despre polițe cu formulare și legea cambială. Vom reveni asupra acestui interesant compasu. De-ocamdată notăm, că elu se află de vânzare la autoru în Brașov, cu prețulu de 60 cr. séu unu leu 50 bani.

In Tipo-litografia H. Goldner din Iași (Str. Primăriei nr. 17) a apărut: **Istoria limbii și literaturii române**, de Ar. Den-suşianu, profesorul la Universitate. **Edi-țiunea a doua**. Form 8° de 348 pag. Pre-țulu 4 lei 50 bani. Istoria d-lui Den-suşianu a fostu aprețiată in modulul celū mai favo-rabilū nu numai din partea pressei române, ci și a celei străine. A doua edițiune, pe care o anunțăm acum, are mai multe îndreptări și îmbunătățiri, cari ridică și mai multū valōrea acestei scrieri. La finea opului se află și unū indice de lucruri și altulū alū scriitorilorū.

In editura „Progresului” din Ploesci au apărut următoarele cărți pentru scōlă, scrise de C. Meissner și Victorū Dogarū: **Prima carte de cetire și scriere după metoda cuvintelorū normale**. Partea I. **Edi-țiua VIII. — Prima carte de lecturā pentru clasa I primară**. Partea II. **Edi-țiua IV.**

Sfaturi de aurū, sēu Calea cātră fer-riciore, pentru sātenii romāni de tōtā staera și etatea, celū mai acomodatū premiu pen-tru pruncii dela scōlele confes. sātesci ro-māne, de Aronū Boca Velchereanulū, pro-prietarū, curatorū prim., jude și collectorū in Velcheriu. Cu o prefață de G. Simu. — Sub acestū titlu a apărutū in editura tipo-grafiei „Aurora” A. Todoran din Gherla o colecțiune de 29 versuri, in cari se îndēm-nā la crūțare, onestitate, muncā și alte vir-tuți. Prețulū 25 cr.

Cursul la bursa din Viena.
Diu 5 Novembre 1894.

Renta ung. de aurū 4%	122.80
Renta de corōne ung. 4%	97.05
Impr. cāil. fer. ung. in aurū 4 1/2%	127.50
Impr. cāil. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.70
Oblig. cāil. fer. ung. de ost. I. emis.	128.40
Bonuri rurale ungare	96.85
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Imprum. ung. cu premii	161.75
Losuri pentru reg. Tisei și Segedia.	142.75
Renta de hārtie austr.	99.90
Renta de argint austr.	99.90
Napoleonori	9.89 1/2
Mārci imp. ger.	60.92 1/3
London (lire sterlinge)	121.45
Rente de corōne austr	98.90

Cursulū pieței Brașovū.

Din 6 Novembre 1894.

Banote rom. Comp.	9.78	Vēnd.	9.82
Argint romān. Comp.	9.75	Vēnd.	9.80
Napoleon-d'ori Comp.	9.77	Vēnd.	9.87
Galbeni Comp.	5.85	Vēnd.	5.87
Ruble rusesci Comp.	133.—	Vēnd.	—
Lire turcesci Comp.	11.10	Vēnd.	—
Mārci germane Comp.	60.80	Vēnd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vēnd.	101.75

Prețurile cerealeor din piața Brașovū.

Din 2 Novembre st. n. 139

Mēsură sūu greutatea	Calitatea.	Valutaa triaōă.	
		fl.	cr.
1 H. L.	Grāu { cel mai frumos	5	20
"	{ mijlociu . . .	4	80
"	{ mai slabū . . .	4	—
"	Grāu mestecatū . . .	3	60
"	Sēcārā { frumosā . . .	3	60
"	{ mijlociā . . .	3	20
"	Orzū { frumosū . . .	3	50
"	{ mijlociu . . .	3	—
"	Ovēsū { frumosū . . .	2	—
"	{ mijlociu . . .	—	—
"	Cucuruzū	3	50
"	Malain	5	20
"	Mazēre	5	60
"	Linte	8	—
"	Fasole	5	40
"	Sēmēntā de inū . . .	10	—
"	Sēmēntā de oānepā . .	4	50
"	Cartofi	—	90
"	Mazēriche	—	—
1 kilā	Carnea de vitā	—	48
"	Carnea de porcū	—	52
"	Carnea de berbec	—	34
100 kil.	Sēu de vitā prēspētū	23	—
"	Sēu de vitā topitū	33	—

Proprietarū: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactorū responsabilū: **Gregoriu Maiorū.**

Nr. 6160—1894.

PUBLICAȚIUNE.

Referitōre la insinuarea glōtelorū.

In puterea art. de lege XXXVII din 1893 se deobligā toți glōtiști, cari au ser-vitū activū, sēu ca rezerviști de reintēgrire la armata permanentā, la marinā, la hon-veđi, și in fine la gendarmeriā, — mai de-

parte toți acei glōtiști, cari nu au fostū in ser-vițiū activū militarū și in rezervā de re-intēgrire, **cari insē suntū provē-đuți cu certificate** (de colōre roșiā) **pentru glōte**, ca in **8, 9, 10 și 12 Novembre a. c.** sē se insinueze la 8 ore dimineța la subscrisulū cāpitānatū sēu **personalmente sēu scripturistice**. In 8 Novembre a. c. au de a se insinua anii 1861—1875 inclusive. In 9 Novembre a. c. au de a se insinua anii 1860—1858 inclusive. In 10 Novembre a. c. au de a se insinua anii 1857—1855 inclusive. In 12 Novembre a. c. au de a se insinua anii 1854—1852 inclusive.

Pentru insinuarea scripturistice ser-vescū **biletele de insinuare**, cari se potū cāpāta gratuitū dela subscrisulū cā-pitānatū, dela care totū-deodatā se potū cere informațiuni asupra tractārei acestorū bilete.

La insinuarea scripturistice suntū in-dreptāțiți urmātorii glōtiști:

- a) Aspiranți de ofițeri (funcționari mi-litari) de glōte;
- b) Preoți, candidați și elevi de preo-țiā, intru cātū aceștia suntū supuși glōtelorū
- c) Personalulū plasatū in institute dela miliția permanentā sēu honveđi, care este obligatū a se insinua;
- d) Funcționarii administrativi și de statū, servitorii dela autorități administra-tive și de statū, păzitori de carcere etc., decā prin modulū de ocupațiune suntū reținuți de a se insinua personalmente.
- e) Personalulū comisariatelorū finan-țiare și autoritatilorū forestierale; toți acei cari servescū la cāile ferate, la societāți pen-tru navigațiune cu vaporū; la oficiile de poștā și telegrafū și la institute publice de comunicațiune și in fabricele și stabilimen-tele aparținētore acestorū institute pu-blice de comunicațiune;
- f) Acei aflātorū in servițiulū vapo-re-lorū de mare și

g) acei contractualmente angajați la flotele c. și reg. de resbelū și la antrepreno, ratele pentru navigațiunea pe mare, in casū cānd ast-felū de indiviđi se aflā pe mare;

h) Funcționari și lucrātorū dela mi-nele de cārbuti;

i) Acei, cari din punctulū de vedere alū interesului de servițiū suntū tempora-neu eliberați de servițiulū de glōte;

k) Acei, cari in ȝiua de insinuare, in urma afacerilorū familiare, sēu private, do-cumentate in modū corēspunđtorū, — nu se potū presenta personalmente;

l) Bolnavii, decā prin bōla lorū suntū reținuți de a se presenta in persōnā;

m) Acei deținuți in carcere, precum și acei deținuți, puși insē condiționalmente pe piciorū liberū. Insinuările scripturistice au de a se face in ast-felū de casuri de cātrā șefulū acelu locū, sub a cārui con-trolā se aflā respectiva carcere, respective de cātrā șefulū acelei carcere, din care respectivulū deținutū s'a pusū condițional-mente pe piciorū liberū;

n) Acei, cari domiciliază in Bosnia și Herțegovina, pe teritoriulū lim. sēu in țērā externā, in casū cānd loculū de insi-nuare nu zace in loculū de domiciliu sēu in împrejurimea sa: și in fine

o) acei, cari domiciliază in Tirolū și Voralberg.

In casurile sub **b, f, g, k, l, m,** și **o,** se pōte esopera insinuarea verbalmente sēu scripturistice prin rudenile sēu pleni-potențiāții respectivului; pe cānd in casulū sub **c, d, e, h,** și **i** prin șefulū autori-tāțilorū, oficiilorū și institutelorū.

La insinuarea personalā are de a se reproduce ultimulū documentū militarū (certificatulū asupra serveciului militarū fi-nalmente prestatū (abschid), certificatulū de eliberare etc.); insinuarei scripturistice insē are sē se aclude acestū documentū.

Acei aparținētori statului austriacū, cari de față domiciliază aci, suntū asemena supuși prescriptelorū susū amintite.

Intrelāsarea nemotivatā a insinuare se pedepsece cu 2—100 fl. sēu cu in-chisōre corēspunđtore.

Brașovū, 5 Octomvre 1894.

516,3—3.

Cāpitānatulū orășenescū

Mersulū trenurilorū

pe liniile orientale ale cāii ferate de statū r. u. valabilū din **1 Octomvre 1894.**

Budapesta—Aradū—Telișū										Budapesta, gara de vest—Rușava—Vērcerova												
Trenū mixtū	Trenū de persōn.	Trenū de persōn.	Trenū de accel.	Trenū de persōn.		Trenū de persōn.	Trenū de accel.	Trenū de persōn.	Trenū de persōn.	Trenū mixtū	Orient. Expres	Trenū de persōn.	Trenū de accel.	Trenū de persōn.	Orient. Expres	Trenū de accel.	Trenū de persōn.	Trenū de persōn.	Trenū mixtū			
		10.—	8.05	2.15	pl. Viena . . . sos.	6.02	7.20	3.—			8.36	11.—	9.—	9.15	4.—	pl. Viena . . . sos.	5.50		7.02	7.05	6.45	
		8.05	1.55	10.—	↓ Budapesta . . . ↑	7.35	1.20	6.30			Vineri											
3.10	4.24	11.10	4.—	1.37	↓ Solnocū . . . ↑	4.31	11.22	3.—	9.30	11.35	1.30	8.30	2.25	7.—	10.—	pl. Budapesta . sos.	6.30	10.20	2.10	1.25	8.02	
9.10	8.42	3.55	6.05	6.10	sos. } Aradū . . . { pl.	11.30	8.20	9.45	5.18	3.56	Circul. num. Sāmb.	10.30	3.41	9.21	11.15	sos. }	4.19	8.21		12.11	6.01	
2.30	7.25	4.30	7.05	6.30	pl. }	11.—	8.10	8.55		7.—	10.40	3.46	9.03	11.21	pl. }	4.04	8.13		12.06	6.—		
2.44	7.42	4.42		6.40	↓ Glogovața . . . ↑	10.48		8.44		6.47	4.43	1.47	5.49	12.52	1.20	sos. }	12.53	5.10	10.50	10.01	2.31	
3.15	8.20	5.03		7.07	↓ Gyork . . . ↑	10.25		8.20		6.18	4.49	2.12	5.55	1.30		pl. }	12.26		10.45	9.53	2.11	
3.32	8.39	5.14		7.18	↓ Paulișo . . . ↑	10.11		8.08		6.02	6.03	5.05	7.54	4.59		sos. }	9.20		8.55	7.50	11.—	
3.58	8.58	5.32	7.50	7.35	↓ Radua Lipova . . . ↑	9.58	7.29	7.56		5.47						sos. }						
4.30		5.50		7.58	↓ Ccnopā . . . ↑	9.25		7.24		5.09						pl. }						
4.50		6.12		8.14	↓ Berzava . . . ↑	9.09		7.07		4.50	6.47	6.15	8.02	5.52		sos. }	8.28	7.13	8.49	7.42	3.30	
5.40		7.—	8.51	8.56	↓ Soborșinū . . . ↑	8.21	6.33	6.26		4.—		7.26	8.49	6.57		pl. }	7.25	5.53		6.56	1.58	
		7.28	9.10	9.24	↓ Zam . . . ↑	7.45	6.07	5.40				8.21	9.23	7.42		sos. }	6.48	5.10		6.28	12.58	
		7.54		9.50	↓ Gerasada . . . ↑	7.18		5.19				9.33	10.25	9.10		pl. }	3.39	4.05		5.39	11.01	
		8.10	9.34	10.06	↓ Iliā . . . ↑	7.08	5.44	5.08								sos. }	4.35			4.40	8.07	
		8.28		10.24	↓ Branicioa . . . ↑	6.44		4.42								pl. }	4.35			3.23	5.12	
		4.47	8.54	10.—	↓ Deva . . . ↑	6.02	5.17	4.10	11.32		11.05	12.28	11.47			sos. }	3.02			3.08	4.46	
		5.04	9.08	10.11	↓ Simeria (Piski) . . . ↑	6.05	5.05	3.59	11.16			12.39	11.59			pl. }	2.46			3.48	4.46	
		6.10	10.06	10.37	↓ Orētie . . . ↑	5.09	4.40	3.18	10.37		11.31	12.56	12.16			sos. }	2.21			4.05	2.51	
		6.39	10.29	12.06	↓ Jibotū . . . ↑	4.14		2.56	9.03		11.37	1.11	12.31			pl. }	1.09			3.49	2.19	
		7.11	10.53	12.30	↓ Vințal de jos . . . ↑	4.22		2.32	9.12		11.45	1.20	12.40			sos. }	1.—			3.40	2.10	
		7.28	11.07	11.01	↓ Alba-Iulia . . . ↑	4.04	3.59	2.14	8.53		10.55					pl. }	11.25			7.10	5.50	
		8.13	11.54	11.10	sos. } Telișū . . . pl.	3.19	3.35	1.35	8.11	8.55						pl. }						

Brașovū—Chezdi-Oșorheiu

Simeria (Piski)—Petroșeni—Lupeni

Nota: Orele insemnate in stānga stațiunilorū suntū a se ceti de susū in josū, cele insemnate indrepta de josū in susū. Numerii in cādrāți cu linii mai negrii insemnēzā orele de nōpte.